

SPRAWOZDANIE ROCZNE

**Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BYTÓW**

za 2023 r.

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	3
2. Opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.....	4
3. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	4
4. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze.....	4
5. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny	10
6. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.....	11
7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej.....	11
8. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej na terenie gminy	11
9. Dobre praktyki gminy Bytów w zakresie wspierania rodziny	12
10. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny	22
11. Potrzeby związane z realizacją zadań	23

1. Wprowadzenie

Rok 2023 był kolejnym rokiem realizacji przez Gminę Bytów zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*Dz. U. 2024 r. poz. 177 ze zm.*), która została uchwalona „...*dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dla dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami*”.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. Podstawowym założeniem ustawy jest tworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Trzeba zapewnić taką pomoc, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie lub w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią. Profilaktyka rodzinna powinna być realizowana przede wszystkim przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc należy kierować do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Ważnym i bardzo efektywnym elementem wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci jest zapewnienie im pobytu w placówkach wsparcia dziennego. Placówki te powinny organizować czas wolny dzieciom i pomagać w nauce, przy stałej współpracy z rodzicami. Istotne znaczenie ma także praca z rodziną, która decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym. Praca ta powinna być prowadzona m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny, specjalistycznego poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców.

Niniejsze sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023, sporządzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie, w oparciu o Zarządzenie nr 157/2012 Burmistrza Bytowa z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie realizacji zadań własnych Gminy Bytów w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przedstawia stan realizacji ustawowych zadań za 2023 rok.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

2. Opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny

MOPS w Bytowie opracował projekt Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bytów na lata 2021-2023, który został przyjęty uchwałą Nr XXVIII/267/2021 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 24 lutego 2021 r.

Sprawozdanie z realizacji programu za 2023 rok sporządzono na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji – **załącznik nr 1**.

W 2023 roku MOPS w Bytowie opracował projekt Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bytów na lata 2024-2026, który został przyjęty uchwałą Nr LXVII/601/2023 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 20 grudnia 2023 r.

3. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

Asystenci rodziny uczestniczyli w 3 bezpłatnych szkoleniach pn.: „Uprawnienia i obowiązki asystenta rodziny w pytania i odpowiedziach”, „Asystent rodziny w rodzinie z problemem alkoholowym i przemocą domową – motywowanie do zmiany w oparciu o Dialog Motywujący”, „Pedagogiczne aspekty pracy asystenta rodziny”.

4. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze

a) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W 2023 roku w gminie Bytów pomocą społeczną objęto 487 rodzin z dziećmi (rodziny liczyły 1.175 osób). Wzmoczonej pracy socjalnej wymagały rodziny klasyfikowane przez pracowników socjalnych w kategorii bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W roku sprawozdawczym objęto pomocą 113 takich rodzin (466 osób).

W sytuacji, gdy ośrodek pomocy społecznej otrzyma informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy oraz dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika, że pomimo podjętych przez pracownika socjalnego działań,

rodzina nadal wykazuje bezradność opiekuńczo-wychowawczą, pracownik socjalny występuje do dyrektora ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystentura rodziny to metoda pogłębionej pracy socjalnej mającej na celu osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Głównym działaniem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służy realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Asystent rodziny towarzyszy rodzinom we wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Asystent rodziny nie powiela pracy pracownika socjalnego, kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja małoletniego dziecka wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez asystenta działań pomocowych ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny pełni bardzo ważną rolę już na etapie profilaktyki. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności asystent dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię.

Asystent wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń. Asystent zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez Sąd dziecka/dzieci poza rodziną w pieczy zastępczej. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko

umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą oraz z sądem. Asystent powinien aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny. Po zakończeniu pracy z rodziną, asystent przez okres 3 miesięcy nadal monitoruje funkcjonowanie rodziny.

Asystent rodziny, aby skutecznie i efektywnie wywiązywać się z nałożonych obowiązków, nie może równocześnie pracować z więcej niż z 15 rodzinami. Liczba rodzin winna być ustalana na podstawie stopnia przygotowania i doświadczenia zawodowego asystenta oraz złożoności zadań związanych z problemami rodzin.

W związku z wykonywaniem zadań asystenta rodziny ma on prawo do:

- wglądu do dokumentów zawierających dane osobowe członków rodziny, niezbędne do prowadzenia pracy z rodziną,
- występowania do właściwych organów władzy publicznej, organizacji oraz instytucji o udzielenie informacji niezbędnych do udzielenia pomocy rodzinie,
- uzyskiwania od podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych informacji o stanie zdrowia członków rodziny w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy rodzinie.

W 2023 r. wsparciem 2 asystentów rodziny było objętych łącznie 16 rodzin, w tym 8 rodziny zostały skierowane do współpracy przez pracowników socjalnych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz 8 rodzin, które samodzielnie zgłosiły się do tut. Ośrodka powołując się na postanowienie Sądu Rodzinnego o zobowiązaniu do współpracy z asystentem rodziny. W większości były to rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, trudnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ogólnym brakiem umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudami dnia codziennego. W tych rodzinach istniało realne zagrożenie umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Łącznie w rodzinach objętych wsparciem asystenta było 44 dzieci. Ponadto asystenci rodziny współpracowali z rodzinami, u których 23 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku sprawozdawczym. W 2023 r. 3 dzieci powróciło do rodziny biologicznej.

Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni w zakresie swoich obowiązków współpracowali z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Pracownicy socjalni brali udział w spotkaniach, mających na celu ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych oraz ocenę sytuacji rodziny biologicznej dziecka, będącego w pieczy zastępczej. Dla potrzeb PCPR pracownicy socjalni przygotowywali 63 pisemne informacje o rodzinach biologicznych. Pracownicy socjalni uczestniczyli w 15 spotkaniach dot. oceny dzieci

umieszczonych w pieczy zastępczej.

Od 2020 roku w Ośrodku funkcjonują dwa zespoły specjalistyczne działające w obszarze wsparcia rodziny:

- zespół ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zespół ds. asysty rodzinnej.

Do zadań zespołu ds. wsparcia rodziny należy w szczególności: zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy oraz prowadzenie intensywnej pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tego zespołu współpracują ściśle z asystentami rodziny i innymi specjalistami, uruchamiają procedury „Niebieskie Karty”, biorą udział w pracach grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny (ds. przeciwdziałania przemocy domowej).

Zespół ds. asysty rodzinnej, to przede wszystkim asystenci rodziny. W skład tego zespołu mogą wchodzić inni specjaliści, np. psycholog, pedagog, terapeuta, inni w zależności od potrzeb pracy z rodziną. Zadaniem zespołu jest udzielanie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w formie bezpośredniej pracy z rodzinami, pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Aby zapewnić rodzinom będącym w kryzysie specjalistyczne poradnictwo Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił psychologa świadczącego usługi skierowane tylko do rodzin objętych wsparciem ww. zespołów specjalistycznych. W roku 2023 psycholog zrealizował 70 godzin, w ramach których przeprowadzał diagnozy rodzin, udzielał wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, prowadził indywidualne spotkania o charakterze profilaktycznym, również w środowiskach rodzinnych, prowadził konsultacje z członkami rodzin i sporządzał diagnozy. Ponadto prowadził również konsultacje z asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi z zespołu specjalistycznego ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy, które odbywały się na zasadzie elementów superwizji, gdzie dokonywano oglądu pracy asystenta i pracownika socjalnego mając na celu rozwiązywanie problemów emocjonalnych i merytorycznych związanych z pracą z rodziną dysfunkcyjną.

W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy” Edycja II współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz budżetu Gminy Bytów w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W ramach projektu zrealizowano:

I. Działania dla rodzin, osób uwikłanych w przemoc bądź zagrożonych przemocą:

- **warsztaty „Bez klapsa” – Pozytywna dyscyplina dla Rodziców** (6 spotkań x 2 godz.): zajęcia przeznaczone dla osób z rodzin zagrożonych przemocą lub rodzin uwikłanych w przemoc będących w procesie zmian, mających trudności z konstruktywnym radzeniem sobie ze złością w relacji rodzic - dziecko. Uczestnicy usłyszeli o konsekwencjach stosowania klapsa i innych metod niesprzyjających rozwojowi dziecka oraz nauczyli się radzić z przeżywanymi emocjami takimi jak złość, bezradność, poczucie winy. Ponadto wspierano naturalny potencjał rodziców oraz wprowadzono metody wychowawcze oparte na wzajemnym szacunku i miłości, bez stosowania kar. Warsztaty ukończyło 6 osób.
- **warsztaty „Mam tę moc”** (8 spotkań) zajęcia były przeznaczone dla dzieci z trudnościami w zachowaniu i emocjach. Warsztaty miały na celu rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych u dzieci, w tym rozpoznawania i nazywania emocji, rozwój rozumienia sytuacji społecznych oraz rozwój umiejętności komunikacyjnych. Warsztaty ukończyło 8 dzieci.
- **warsztaty kreatywne dla dzieci:** manualne (1 grupa dzieci x 2 spotkania), sportowe (1 grupa dzieci x 1 spotkanie), kulinarne (1 grupa dzieci x 1 spotkanie). Warsztaty były skierowane dla dzieci i ich rodziców, celem zajęć było wzmocnienie i wsparcie postawy twórczej dzieci oraz rozwój współpracy rodziców z dziećmi w oparciu o wzajemny szacunek. W warsztatach wzięło udział 12 osób (nie wszystkie w każdym warsztacie);
- **konsultacje psychologiczne z wykorzystaniem metody „Kids’Skills – Dam radę!”** (15 godzin konsultacji x 1 godz.) przeznaczone dla rodziców przejawiających zachowania przemocowe w relacji z dziećmi. Z konsultacji skorzystało 5 rodzin.
- konsultacje pedagogiczne (15 godzin konsultacji x 1 prowadzący), które były przeznaczone dla rodziców z dziećmi w wieku szkolnym, z trudnościami edukacyjnymi. Celem spotkań było zdiagnozowanie bieżących trudności szkolnych dziecka, jego potrzeb oraz wsparcie rodziców stosujących przemocowe metody wychowawcze. Z konsultacji skorzystało 8 rodzin.
- **grupa wsparcia** (9 spotkań x 2 godz.): dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności wprowadzających zmiany. Grupa wsparcia miała na celu dostarczanie motywacji i energii osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie do działań sprzyjających polepszeniu jakości życia, w tym zwiększeniu bezpieczeństwa oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości, poczucia siły i sprawstwa, zwiększanie odwagi do wprowadzania dobrych rozwiązań dla bieżących problemów oraz budowanie nadziei i siły potrzebnych do realizacji celów. Grupa miała charakter otwarty, w której łącznie uczestniczyło 7 osób.

W ramach projektu wydano ulotki informacyjne i kalendarze. Informacja o projekcie została zamieszczona dwukrotnie w lokalnej prasie oraz od początku realizacji była dostępna na stronie internetowej MOPS w Bytowie.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie w związku z ustanowieniem przez Sąd Rejonowy opieki tymczasowej dla małoletnich obywateli Ukrainy podjął działania monitorujące sytuację tych rodzin. Powyższe działania przede wszystkim miały na celu sprawdzanie bezpieczeństwa małoletnich. Sąd Rejonowy wydał 3 postanowienia i tym samym ustanowił 3 opiekunów tymczasowych dla 3 dzieci pochodzących z Ukrainy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie zatrudnił psychologa pochodzącego z Ukrainy, co znacząco ułatwiało realizowanie wsparcia psychologicznego dla obywateli pochodzących z Ukrainy. Wizyty pracowników socjalnych monitorujące sytuację dzieci w rodzinie, gdzie wyznaczono opiekuna tymczasowego odbywały się w obecności i przy wsparciu psychologa ukraińskiego.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zwiększa zakres działania asystenta rodziny przypisując mu funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w ciąży powikłanej i sprawiającej trudności położnicze oraz u których zdiagnozowano *„ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”*. Asystent ma za zadanie współpracować z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny. Podstawą do skorzystania z tego wsparcia jest zaświadczenie od lekarza potwierdzające ciążę, a w przypadku ciąży powikłanej, dodatkowo należy posiadać **zaświadczenie**, które potwierdza ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Zaświadczenie o chorobie, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu można otrzymać od lekarza, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Rodzinie, w której urodziło się żywe dziecko, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł. Przysługuje ono matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka chorego, niepełnosprawnego, obciążonego wadami rozwojowymi czy genetycznymi bez względu na dochód. W 2023 roku nie było rodzin, które współpracowały z asystentem rodziny w trybie ustawy „Za życiem”, natomiast jednorazowe świadczenie wypłacono 3 rodzinom, świadczenie przyznano na 3 dzieci po 4.000,00 zł na każde dziecko t.j 12.000,00zł.

b) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W roku 2023 sfinansowano prowadzenie w okresie od 17 stycznia do 31 grudnia:

- działalności Placówki Wsparcia Dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej w Bytowie na łączną kwotę 81.710,00 zł, jako projekt pn. „Uczymy, bawimy, wspieramy” - prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej w Bytowie. Projekt realizowany był przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Pomóż mi” w Bytowie w ramach zadania publicznego zleconego i dofinansowanego przez Gminę Bytów. W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych. Spotkania odbywały się 5 razy w tygodniu z wyłączeniem przerwy wakacyjnej i przerw świątecznych;
- działalności 2 świetlic opiekuńczych w Gostkowie i Niezabyszewie na łączną kwotę 95.400,00 zł, jako projekty pn. „Uczymy, bawimy, wspieramy” – prowadzenie świetlicy opiekuńczej, realizowanych przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Pomóż mi” w Bytowie w ramach zadań publicznych zleconych i dofinansowanych przez Gminę Bytów. W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych. Spotkania odbywały się 3 razy w tygodniu w każdej ze świetlic z wyłączeniem przerwy wakacyjnej i przerw świątecznych.

Celem funkcjonowania Placówki Wsparcia Dziennego i świetlic było zapewnienie pomocy dzieciom i młodzieży, wspieranie ich prawidłowego rozwoju emocjonalnego, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie, a także stworzenie atmosfery bezpieczeństwa i wsparcia. Zajęcia w placówkach uczyły wzajemnej akceptacji i kształtowania postaw sprzyjających zdrowemu stylowi życia. Wychowawcy zwracali uwagę na prawidłową realizację obowiązku szkolnego, a także rozwój upodobań i zainteresowań podopiecznych. Prowadzone były również działania o charakterze profilaktycznym, mające na celu popularyzację wśród uczestników pozytywnych wzorców zachowań i postępowania, dbania o własne zdrowie, rozwój fizyczny i emocjonalny, budowanie prawidłowych relacji rodzinnych, rówieśniczych i środowiskowych, unikanie używek, przeciwdziałanie agresji i przemocy. Prowadzona była także terapia logopedyczna, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień, zajęcia socjoterapeutyczne, a także kulinarne i plastyczne.

5. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

Asystenci rodziny uczestniczyli w 3 bezpłatnych szkoleniach pn.: „Uprawnienia i obowiązki asystenta rodziny w pytaniach i odpowiedziach”, „Asystent rodziny w rodzinie z problemem alkoholowym i przemocą domową – motywowanie do zmiany w oparciu o Dialog Motywujący”, „Pedagogiczne aspekty pracy asystenta rodziny”.

6. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W 2023 roku Gmina współfinansowała pobyt 49 dzieci w pieczy zastępczej. W pierwszym roku koszt pobytu dziecka w pieczy zastępczej wynosi 10% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych latach 50%.

Ogółem w 2023 roku koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 454.071,29 zł, z tego:

- 13.731,89 zł stanowiło 10% odpłatności,
- 71.966,28 zł stanowiło 30% odpłatności,
- 368.373,12 zł stanowiło 50% odpłatności.

7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie sporządzał sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres 01.01–30.06.2023 r. oraz 01.07– 1.12.2023 r. i przekazywał w Centralnej Aplikacji Statystycznej do Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

8. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej na terenie gminy

Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni zespołu specjalistycznego na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Przekazali do Sądu Rejonowego 18 informacji o sytuacji dzieci w rodzinie.

Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka

lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Decyzję tę pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z przedstawicielem ochrony zdrowia. W 2023 r. doszło do odebrania 6 dzieci z rodziny w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Decyzję o zakończeniu współpracy z asystentem rodziny podjęto wobec 6 rodzin m.in. ze względu na:

- osiągnięcie celów: 3,
- zaprzestanie współpracy przez rodzinę: 3.

9. Dobre praktyki gminy Bytów w zakresie wspierania rodziny

W 2023 roku Gmina Bytów przyznała dotacje dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych, których celem było wspieranie rodzin:

1) **„Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu”**. Zadanie realizowane było przez Fundację „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie. Z tej formy pomocy skorzystało 13 dzieci. Realizacja zadania przyczyniła się do dalszego, stopniowego łagodzenia skutków zaburzeń psychicznych, wynikających ze spektrum autyzmu, zarówno w odniesieniu do uczestników zadania jak i ich otoczenia.

Poprawa jakości życia osób z autyzmem i ich rodzin to:

- poprawa rozwoju emocjonalnego u osób objętych usługami,
- poprawa rozwoju społecznego tj. wzrost umiejętności w zakresie komunikowania się z otoczeniem, rozwój mowy i wzbogacenie słownictwa,
- wzrost umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- pojawienie się zachowań społecznie akceptowanych,
- osiągnięcie poprawy w zakresie rozwoju fizycznego, w tym motoryki małej i dużej, wzmocnienie układu kostno mięśniowego,
- zmniejszenie ilości stereotypii, autosymulacji, echolalii, zachowań schematycznych,
- wzrost jakości życia rodzin poprzez łagodzenie skutków niepełnosprawności.

Przekazana dotacja: 187.000,00 zł.

2) **„Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego”** realizowane przez Fundację Jana Pawła II (Organizację Partnerską Lokalną). Realizacja zadania pozwoliła na objęcie wsparciem 1.000 osób z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (w tym rodzin z dziećmi), w postaci udzielenia bezpłatnej pomocy żywnościowej w formie paczek składających się z różnych produktów żywnościowych

w ramach PO PŻ 2014-2020. Łącznie wydano 2.000 paczek żywnościowych, tj. rozdystrybuowano ponad 9,20000 ton żywności. Dla 11 beneficjentów Programu zorganizowano również 1 warsztat edukacji ekonomicznej w ramach działań towarzyszących. Bezpłatne przekazywanie żywności osobom i rodzinom w znaczący sposób zapobiegało ubóstwu poprawiając sytuację bytową rodzin objętych wsparciem. Systematyczne wydawanie żywności w formie paczek w postaci urozmaiconego koszyka produktów zmniejszało obszary niedożywienia osób i rodzin objętych wsparciem. Realizacja działań towarzyszących (warsztatu) zwiększyła świadomość w zakresie racjonalnego gospodarowania żywnością i zdrowego odżywiania.

Przekazana dotacja: 7.500,00 zł.

- 3) Udzielono dotacji dla Fundacji Rozwoju Lokalnego „PARASOL” w Bytowie, w kwocie 20.000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Zdrowienie rodzin uwikłanych w chorobę alkoholową – edukacja, rozwój”**. Zadanie polegało na wsparciu 73 osób z rodzin z problemem alkoholowym, w tym 33 dzieci i młodzieży, które wzięły udział w wyjeździe na: Ogólnopolskie Spotkanie Trzeźwościowe w Gietrzwałdzie, Rekolekcje dla osób uzależnionych i ich rodzin w Swarzewie, dni skupienia w Lipnicy oraz organizacja dla dzieci i młodzieży zajęć psychoedukacyjnych w Bytowie.
- 4) Udzielono dotacji dla Fundacji Rozwoju Lokalnego „PARASOL” w Bytowie, w kwocie 32.000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Święto Rodziny”**. Zadanie zostało zrealizowane w dniach 10.02.2023 r. do 10.12.2023 r., w którym wzięło udział łącznie 200 osób, w tym 150 młodzieży w różnych warsztatach profilaktycznych oraz 35 rodziców w spotkaniach profilaktycznych. W ramach zadania odbyły się warsztaty profilaktyczne dla młodzieży, rodziców ze środowisk zagrożonych problemem uzależnień, a także osób pracujących z uzależnionymi. Klamrą spajającą Święto Rodziny był festyn rodzinny, w trakcie którego odbyły się koncerty, były stoiska grup samopomocowych AA i Al-Anon z literaturą, broszurami, były świadectwa osób i rodzin zdrowiejących ze skutków uzależnienia. Łącznie w festynie wzięło udział 200 osób.
- 5) Udzielono dotacji dla Fundacji „O NIEBO LEPIEJ” z siedzibą w Pinczynie 8, w kwocie 8.000,00 na realizację zadania publicznego pn. **„Edukacja, motywacja, wsparcie osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością”**. Zadanie było realizowane w okresie od 01.02.2023 r. do 29.12.2023 r. Spotkania odbywały się na terenie Ogrzewalni w Bytowie w godzinach jej funkcjonowania. Wsparciem objęto 21 osób, w tym osoby bezdomne korzystające z ogrzewalni oraz osoby zagrożone bezdomnością, w tym mieszkańcy lokali

socjalnych na ul. Przemysłowej 38. Uczestnicy spotkań poszerzali swoją wiedzę nt. leczenia odwykowego, grup samopomocowych, w tym AA, Al - Anon i DDA. Działania te wpłynęły na zwiększenie świadomości w zakresie choroby alkoholowej i jej skutków.

- 6) Udzielono dotacji dla Fundacji JP II w Mądrzechowie w kwocie 14.000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Rodzina jest jak drzewo – kontynuacja prowadzenia zajęć profilaktycznych z elementami integracji międzypokoleniowej”**, które realizowane było od 1.03.2023 r. do 31.12.2023 r. Zadanie polegało na zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży szkolnej poprzez zajęcia edukacyjno-wychowawcze, profilaktyczne i rekreacyjne, a także spotkania na zajęciach ze śpiewem, modlitwą, uwrażliwienie na drugiego człowieka. Podejmowane zadania poszerzały świadomość zagrożeń i negatywnych skutków spożywania alkoholu i przemocy oraz przeciwdziałania tym problemom. Zadaniem objęto dzieci i młodzież oraz rodziców/dziadków (łącznie 100 osób). Fundacja nie wykorzystwała całej przyznanej kwoty i zwrócono do budżetu Gminy łącznie kwotę 913,74 zł w grudniu 2023 r. (849,74 zł) i w lutym 2024 r. (64 zł). Wykorzystano kwotę 13.086,26 zł.
- 7) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Miejski Klub Sportowy Bytovia w Bytowie, w kwocie 20.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„Pilkarski Archipelag Skarbów II”**. Zadanie było skierowane do młodych adeptów piłki nożnej z klubowej Akademii w wieku od 9 do 15 lat. Dzieci i Młodzież uczestniczyły w obozie sportowym, na którym przeprowadzono warsztaty z profilaktyki antyalkoholowej, promowany był zdrowy styl życia. Spotkania ze specjalistą psychoterapii uzależnień w ramach warsztatów profilaktycznych umożliwiło skuteczną prewencję przed szkodliwymi nawykami, takimi jak spożywanie substancji odurzających czy przejawy przemocy fizycznej i słownej. Zadanie było realizowane w okresie od 30.03.2023 r. do 31.08.2023 r.
- 8) Udzielono dotacji dla Bytowskiego Klubu Żeglarskiego, w kwocie 6.000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii u osób korzystających ze zbiorników wodnych oraz uprawiających sporty wodne oraz zapobieganie zachowaniom suicydalnym oraz depresyjnym”**. Głównym celem projektu było uświadomienie osobom korzystającym ze zbiorników wodnych oraz uprawiających różne formy sportów wodnych zagrożeń wynikających z użycia środków odurzających takich jak alkohol oraz narkotyki. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie zachowań społecznie pożądanых, promowanie zdrowego stylu życia i zachęcanie do zdrowego

odżywiania. Celem również było uświadamianie niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami a także depresją. W projekcie wzięły udział dzieci i młodzież z Gminy Bytów, łącznie 40 osób. Wykorzystano kwotę 5.999,75 zł. Niewykorzystana dotacja w kwocie 0,25 zł została zwrócona do budżetu Gminy w grudniu 2023 r.

- 9) Udzielono dotacji dla Fundacji JP II w Mądrzechowie w kwocie 15.000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z gminy Bytów”**. Zadanie polegało na przeprowadzeniu działań profilaktycznych dotyczących negatywnych skutków spożywania alkoholu oraz przemocy a także przeciwdziałania tym problemom w ramach przeprowadzonego programu profilaktycznego „Unplugged”. Uświadamiano dzieciom, że aktywność ruchowa jest podstawową formą zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego. Wyrabiano umiejętności współpracy w zespole. Zadaniem objęto 45 dzieci i młodzieży. Wykorzystano kwotę 14.500,00 zł. Niewykorzystana dotacja w kwocie 500,00 zł została zwrócona do budżetu Gminy w grudniu 2023 r.
- 10) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia na Rzecz Osób Uzależnionych i Umierających „OSIEM” w Żukówku, w kwocie 1.260,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Spotkania rodzin”**. Zadanie zrealizowane było od 15.06.2023 r. do 31.12.2023 r. Programem tym objęto rodziny osób uzależnionych od alkoholu, które podjęły terapię odwykową w Ośrodku Leczenia Uzależnień od Alkoholu w Żukówku. Zorganizowano 7 spotkań dla ww. rodzin. Zadanie zostało w pełni zrealizowane zgodnie z założeniami.
- 11) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia na Rzecz Osób Uzależnionych i Umierających „OSIEM” w Żukówku, w kwocie 11.040,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Organizowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla osób z terenu Gminy uzależnionych od alkoholu oraz tych, które ukończyły terapię podstawową. Podniesienie na wyższy poziom świadczonych usług poprzez superwizje”**. Programem tym objęto osoby, które ukończyły terapię podstawową zapewniając im opiekę poszpitalną przez okres minimum jednego roku raz w miesiącu, poprzez wzmocnienie motywacji do utrzymania abstynencji od alkoholu oraz rozwinięcie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach bez sięgania po alkohol. Zrealizowano również cztery spotkania superwizyjne dla terapeutów, które odbyły się w dniach: 9.06.2023 r., 23.06.2023 r., 24.08.2023r., 25.08.2023r., 17.10.2023r., 24.11.2023 r. w celu podniesienia poziomu i jakości usług terapeutycznych. Zadanie zostało w pełni zrealizowane zgodnie z założeniami.
- 12) Udzielono dotacji dla Fundacji Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce,

w kwocie 12.700,00 zł na realizację zadań publicznych pn. **„Pakiet programów profilaktyczno-edukacyjnych o podstawach naukowych: Debata i Trening Redukcji Stresu”**.

Adresatami zadania pn. „Program Profilaktyczny Debata” byli uczniowie w wieku 12 – 15 lat ze szkół podstawowych z terenu Gminy Bytów biorący udział w zajęciach. Zostało przeprowadzonych 5 realizacji po 3 godziny lekcyjne Programu Profilaktycznego Debata. Jedna realizacja obejmowała jedną klasę. Łącznie w projekcie wzięło udział 301 uczniów. Celem Programu było wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej.

Adresatami zadania pn. „Program Trening Redukcji Stresu” byli uczniowie w wieku 12 – 15 lat ze szkół podstawowych z terenu Gminy Bytów biorący udział w zajęciach. Zostało przeprowadzonych 10 realizacji po 3 godziny lekcyjne Programu Trening Redukcji Stresu. Jedna realizacja obejmowała jedną klasę. Łącznie w projekcie wzięło udział 302 uczniów. Dzięki realizacji programu nastąpiło upowszechnienie rzetelnej wiedzy nt. stresu i zaburzeń depresyjno – lekowych, a także przećwiczenie kluczowych kompetencji psychospołecznych wśród młodzieży.

- 13) Udzielono dotacji dla Fundacji Rozwoju Lokalnego „PARASOL” w Bytowie, w kwocie 2.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„Sieć integracji. Samopo-MOC kobiet”**. Zadanie było realizowane w dniach od 01.02.2023 r. do 30.10.2023 r. i polegało na zorganizowaniu 9 spotkań w której uczestniczyło 15 ukraińskich kobiet – mieszkanek Bytowa i okolic, które borykały się z trudnościami w uzyskaniu zatrudnienia, trudną sytuacją mentalną oraz poczuciem izolacji i niedoinformowania społecznego. Dzięki realizacji powyższych spotkań wzmocniono oraz zaktywizowano powyższe kobiety poprzez działania wspierające ich dobrostan psychiczny. Cześć z nich podjęła pracę.
- 14) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia Amazonek w Bytowie, w kwocie 2.500,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„VIII Marsz Różowej Wstążeczki”**. Zadanie zostało zrealizowane w dniach od 01.03.2023 r. do 30.06.2023 r. Powyższy projekt polegał na przeprowadzeniu w dniu 03.06.2023 r. ulicami Bytowa „Marszu Różowej Wstążeczki”, który promował profilaktykę raka piersi i inne nowotwory oraz przypominał jak ważne dla zdrowia jest wykonywanie badań profilaktycznych. W marszu wzięło udział ok 400 osób m.in.: mieszkańcy Bytowa i okolic, różne grupy społeczne, kobiety i mężczyźni oraz młodzież. Dodatkowo po marszu uczestnicy mieli możliwość zapisania się na bezpłatne badania.

- 15) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia Amazonek w Bytowie, w kwocie 5.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **”Rehabilitacja osób po leczeniu raka piersi i innych nowotworów”**. Zadanie było realizowane okresie od 13.02.2023 r. do 20.12.2023 r. Zadania polegało na przeprowadzeniu dla osób z gminy Bytów, które dotknęła choroba nowotworowa cyklicznych zajęć fizyczno-rehabilitacyjnych prowadzonych przez wykwalifikowanego rehabilitanta oraz wykonywaniu przez masażystę ze stosownymi uprawnieniami masaży limfatycznych dla osób borykającymi się z obrzękiem limfatycznym, który występuje po leczeniu. W wyniku realizacji powyższego zadania z zajęć gimnastycznych skorzystało 20 osób, natomiast z masaży 26 osób. Dzięki realizacji powyższego zadania osoby w nim uczestniczące poprawiły swoją jakość życia poprzez polepszenie swojej sprawności fizycznej oraz wzmocnienia procesu zdrowienia.
- 16) Udzielono dotacji dla Fundacji Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o. „ZDROWIE NASZE” w Bytowie, w kwocie 6.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„Akademia świadomego macierzyństwa – edycja 2023”**. Powyższe zadanie polegało na podniesieniu świadomości oraz wiedzy w okresie okołoporodowym wśród osób planujących bądź spodziewających się potomstwa poprzez organizację cyklicznych spotkań przez wykwalifikowaną kadrą medyczną w terminie od 01.02.2023 r. do 31.12.2023 r. W ramach powyższego zadania odbywały się warsztaty teoretyczne, praktyczne i konsultacje specjalistyczne. Przeprowadzono łącznie 120 godzin warsztatów w ramach Szkoły Rodzenia, w tym: 96 godzin zajęć z położną, 12 godzin warsztatów z fizjoterapeutą oraz 12 godzin zajęć z ratownikiem medycznym, w których uczestniczyło łącznie 40 kobiet z Gminy Bytów. W trakcie realizacji powyższych spotkań zaspokojono ciekawość i odpowiedziano na wszystkie nurtujące przyszłych rodziców pytania, które powodowały lęk i obawy związane z nową sytuacją jaką jest ciąża i pojawienie się dziecka.
- 17) Udzielono dotacji dla Fundacji Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o. „ZDROWIE NASZE” w Bytowie, w kwocie 7.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **”SPRAWNI W KAŻDYM WIEKU – EDYCJA 2023”**. Zadanie polegało na pomocy w leczeniu dolegliwości kręgosłupa poprzez zwiększenie dostępu do świadczeń rehabilitacyjnych, w tym opracowanie i realizacja indywidualnych terapii. Poprzez otrzymanie na rzecz mieszkańców Gminy Bytów realnej pomocy rehabilitacyjnej osoby borykające się z dolegliwościami kręgosłupa poprawiły swoją

kondycję zdrowotną. Zadanie było realizowane przez ww. Fundację od 01.02.2023 r. do 31.12.2023 r. Zadanie było realizowane przez ww. Fundację od 01.02.2023 r. do 31.12.2023 r. i skorzystało z niego 20 osób.

- 18) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia „4 PORY ŻYCIA” z siedzibą w miejscowości Rzepnica, w kwocie 3.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **”Szlachetne zdrowie”**. Zadanie było realizowane w dniach od 01.10.2023 r. do 31.08.2023 r. Niniejszy projekt obejmował organizację profilaktycznych warsztatów tematycznych dla pracujących osób dorosłych oraz przekazania tejże grupie społecznej informacji na temat stresu oraz wypalenia zawodowego. Programy warsztatowe dodatkowo zostały uzupełnione o konkretne wsparcie odciążające dla każdego z uczestników zadania w postaci m.in. seansów w saunie, zajęć jogi, zajęć z trenerem personalnym itp. W powyższym zadaniu wzięło udział 7 osób.
- 19) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia „seniorzybytów.pl” w Bytowie, w kwocie 13.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„Senioriada 2023”**. Powyższe wydarzenie odbyło się 10.06.2023 r. na bytowskim rynku, na którą zaproszeni zostali seniorzy ze wszystkich sołectw, miasta Bytów oraz gminy Bytów. Polegała ona na organizacji i przeprowadzeniu jednodniowego wydarzenia w ramach którego seniorzy, ich rodziny i lokalni mieszkańcy gminy Bytów spędzili miło i aktywnie czas poza domem przy poczęstunku, muzyce i śpiewie. Dodatkowym celem zadania było uaktywnienie oraz integracja seniorów, a wspólne spotkanie i zabawa stworzyło możliwość nawiązania nowych kontaktów międzyludzkich oraz integracji z młodszym pokoleniem. Szacuje się, że w ww. wydarzeniu mogło uczestniczyć ponad 550 osób, tj. ok 250 uczestników i około 300 widzów nie będących czynnymi uczestnikami powyższego wydarzenia.
- 20) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia zwykłego „ZDROWY BYTÓW” w Bytowie, w kwocie 2.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„Wewnętrzne ciepło”**. W ramach realizacji projektu przeprowadzono dla grupy 8 osób 5-godzinne warsztaty z terapii ciepłem – naturalnych metod, które wspierają zdrowie i odporność, tj. bańkowanie oraz moksy. W ramach powyższego zadania wykonano również 8 pakietów redukcji stresu – bańkowanie + Access Bars. Sesja terapii naturalnej Access Bars - to energetyczna technika polegająca na delikatnym masażu - dotknięć na ściśle określonych punktach na głowie, które pomagają ograniczyć stres i radzić sobie z jego skutkami. Powyższe zadanie było realizowane w dniach od 01.03.2023 r. do 31.07.2023 r. i łącznie wzięło w nim udział 16 osób.

- 21) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia zwykłego „ZDROWY BYTÓW” w Bytowie, w kwocie 2.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„JOGA jako narzędzie wykorzystywane w terapii i profilaktyce zdrowia w zakresie ruchu”**. Zadanie zrealizowane było od 23.08.2023 r. do 15.12.2023 r. i polegało na przeprowadzeniu 7 spotkań po 1,5 godziny każde dla osób chcących zadbać o swoją sprawność fizyczną i duchową. Uczestnicy powyższych zajęć otrzymali podstawowe narzędzia do pracy nad swoim ciałem. Każde zajęcia poprzedzało teoretyczne wprowadzenie do omawianych na zajęciach czynności i określonych partii ciała, tj. mięśni oraz stawów. Podczas zajęć nie zabrakło ćwiczeń wzmacniających oraz pracy z oddechem do wykorzystania na co dzień. Trenerka na bieżąco modyfikowała ćwiczenia w razie potrzeby osób z ograniczeniami ruchowymi. Zadanie było realizowane od 23.08.2023 r. do 15.12.2023 r. i łącznie skorzystało z niego 15 osób.
- 22) Udzielono dotacji dla Stowarzyszenia zwykłego „ZDROWY BYTÓW” w Bytowie, w kwocie 2.000,00 zł na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. **„Zadbane relacje w domu i szkole”**. Zadanie było zrealizowane w dniach od 01.03.2023 r. do 31.07.2023 r. Powyższy projekt polegał na przeprowadzeniu warsztatów dla rodziców i ich dzieci z zakresu wdrażania nowych praktyk komunikacji i rozwiązywania konfliktów między rodzicem a dzieckiem. Podczas powyższych zajęć omawiane były tematy związane m.in. z wyrażaniem emocji, budowaniem poczucia własnej wartości, wzmacnianiem samooceny u dzieci, ich asertywności oraz radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, również w tych szkolnych i rówieśniczych.
- W sumie w zajęciach wzięło udział 18 osób – 8 dzieci oraz 10 dorosłych.
- 23) Udzielono dofinansowania dla Stowarzyszenia „Jesteśmy” Bytowie w zakresie realizacji zadania publicznego pn. **Grupa wsparcia „Wspieramy się i pomagamy sobie”**, w kwocie 5.500,00 zł. Projekt polegał na organizacji spotkań dla grupy 5-7 dorosłych osób z niepełnosprawnością, które nie uczęszczały do innych ośrodków wsparcia na terenie Bytowa. Zadanie polegało na prowadzeniu systematycznych spotkań dla powyższej grupy, podczas których jej członkowie mogli się wzajemnie integrować, uczestniczyć w zorganizowanych zajęciach jak również wspólnie rozwiązywać problemy dnia codziennego oraz nabywać umiejętności organizowania czasu wolnego i prowadzenia zdrowego stylu życia. Podczas powyższych zajęć otrzymywali również wsparcie psychologiczne i pedagogiczne. Zadanie było prowadzone od 01.02.2023 r. do 31.12.2023 r.

- 24) Udzielono dofinansowania dla Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Pomóż mi „Pomóż mi” Bytowie w zakresie realizacji zadania publicznego pn. **„Na zdrowy start”**, w kwocie 6.400,00 zł. Powyższe zadanie zostało realizowane w dniach od 01.03.2023 r. do 31.12.2023 r. i polegało na zorganizowaniu rehabilitacji psychoruchowej dla 12 niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z terenu gminy Bytów, które borykają się z niepełnosprawnościami intelektualnymi, jak również z różnymi dysfunkcjami i zaburzeniami, np. z autyzmem, zespołem Downa, nadpobudliwością psychoruchową, nadwrażliwością emocjonalną lub niewłaściwą koncentracją. Poprzez udział w 21 zajęciach (po 2 godz. każde) poprawiła się nie tylko sprawność ruchowa ww. dzieci, ale również psychiczna, gdyż aktywność ruchowa została wykorzystana jako czynnik psychoterapeutyczny.
- 25) Udzielono dofinansowania dla Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Pomóż mi „Pomóż mi” Bytowie, w kwocie 4.900,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Nie bądź zielony w temacie autyzmu. W kwietniu bądź niebieski” – VI Dzień Świadomości Autyzmu**. W ramach tego zadania w dniu 21.04.2023 r. Stowarzyszenie zorganizowało konferencję w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Bytowie w ramach obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu. Na wydarzenie zaproszono dwie prelegentki posiadające wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami z autyzmem. Uczestnicy konferencji oprócz wysłuchania prelekcji mieli również możliwość uzyskania bezpłatnych porad, m.in. u logopedy, psychologa, terapeuty behawioralnego, terapeuty integracji sensorycznej, terapeuty biofeedback oraz terapeuty z zakresu komunikacji alternatywnej. Głównym celem realizacji zadania było wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z autyzmem poprzez zwiększenie ich wiedzy na temat powyższego zaburzenia oraz możliwość konsultacji, wymiany doświadczeń, a także przybliżenie lokalnej społeczności tematu autyzmu. Dodatkowo rodzice mogli zapoznać się z najbardziej uniwersalnym narzędziem do diagnozowania osób z autyzmem, określane mianem „złotego standardu” w diagnozie autyzmu - ADOS 2. W powyższym wydarzeniu wzięło udział ok. 60 osób.
- 26) Udzielono dofinansowania dla Fundacji „Dogonić świat” w Studzienicach w zakresie realizacji zadania publicznego pn. **„Pies i ja - dogoterapia dla dzieci niepełnosprawnych z Gminy Bytów”** w kwocie 5.200,00 zł. Zadanie było realizowane w dniach od 01.03.2023 r. do 31.12.2023 r. i polegało na przeprowadzeniu łącznie 54 godzin indywidualnych zajęć psychoruchowych z dogoterapią oraz wykorzystaniem

terapii behawioralnej, pedagogicznej, pedagogiki zabawy, terapii ręki a także treningu umiejętności społecznych u 6 niepełnosprawnych dzieci z Gminy Bytów. Na każdego z powyższych uczestników projektu przypadało 9 godzin terapii. Specjalnie wyszkolony pies wspierał terapeutę w procesie rehabilitacyjnym między innymi dlatego, że pies nie dziwi się, nie ocenia, nie krytykuje, nie patrzy z niezdrowym zainteresowaniem na osobę niepełnosprawną. Pies jest cierpliwy, tolerancyjny, pełen ciepła i całkowicie poddaje się aktywności osoby niepełnosprawnej. Pozwala odczuć zadowolenie i satysfakcję z podejmowanych działań. Przede wszystkim jednak pies mobilizuje do działania, wzbudza w dziecku motywację do wykonywania polecanych przez terapeutę. Realizacja powyższego projektu poprawiła jakość życia i zwiększyła samodzielność funkcjonowania powyższych dzieci.

- 27) Udzielono dofinansowania dla Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Pomóż mi „Pomóż mi” w Bytowie, w kwocie 5.900,00 zł na realizację zadania publicznego pn. **„Sensorycznie wszystko gra” – wielospecjalistyczne oddziaływania w procesie rehabilitacji dziecka metodą integracji sensorycznej.** Powyższe zadanie było realizowane w dniach od 20.02.2023 r. do 31.12.2023 r. W ramach zadania przeprowadzono specjalistyczne zajęcia metodą terapii integracji sensorycznej dla 10 dzieci z różnymi dysfunkcjami rozwojowymi, które zamieszkują Gminę Bytów. Z każdym uczestnikiem wypracowano 10 godzin indywidualnej terapii metodą integracji sensorycznej oraz opracowano 1 program „diety sensorycznej” do realizacji w środowisku domowym w celu wsparcia oddziaływań terapeutycznych. Metoda terapii SI jest dla dziecka bardzo atrakcyjna, gdyż ma charakter wesołej zabawy ruchowej. Podczas tej zabawy dostarczane są dziecku takie bodźce, których najbardziej potrzebuje jego system nerwowy. Udział dzieci w powyższych zajęciach przyczynił do poprawy m.in. takich zakresów jak np. motoryka mała, motoryka duża, koordynacja wzrokowo-ruchowa. Powyższa terapia polega również na rozwijaniu prawidłowego odbioru i analizy bodźców dostarczanych z otoczenia poprzez zmysły zewnętrzne (wzrok, słuch, dotyk, smak, węch) oraz bodźców płynących z własnego ciała poprzez zmysły wewnętrzne (równowagi i czucia głębokiego).
- 28) Udzielono dofinansowania dla Fundacji „Sprawni Inaczej” w Gdańsk, Fundacji „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie w zakresie realizacji zadania publicznego pn. **„Lodolamacz - rehabilitacja psychoruchowa dla dzieci niepełnosprawnych z gminy Bytów”**, w kwocie 28.600,00 zł. Powyższe zadanie było realizowane w dniach od

16.01.2023 r. do 31.12.2023 r. W ramach zadania prowadzone były zajęcia z terapii ruchowej, pedagogicznej i logopedycznej dla 20 niepełnosprawnych z gminy Bytów, która znacząco poprawiła jakość ich życia. Projekt "Lodołamacz" poprzez zrealizowanie planowanych zajęć, przyczynił się do osiągnięcia poprawy ogólnego stanu zdrowia u powyższych dzieci w zakresie rozwoju m.in. fizycznego, poznawczego emocjonalnego i społecznego.

- 29) Udzielono dofinansowania dla Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Pomóż mi „Pomóż mi” Bytowie w zakresie realizacji zadania publicznego pn. **„Dzień Integracji”**, w kwocie 1.500,00 zł. Zadanie polegało na organizacji w dniu 15.06.2024 r. w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Dzieci Europy w Bytowie jednodniowego festynu sportowo-rodzinnego, który był jednocześnie festynem integracyjnym. Do udziału w imprezie zostali zaproszeni uczniowie, rodzice i nauczyciele z przedszkoli oraz ze szkół ogólnodostępnych z klasami integracyjnymi z terenu Gminy Bytów. Dzieci i młodzież z różnych środowisk szkolnych wzięła udział we wspólnych zabawach, prezentacjach i grach, poprzez wspólną zabawę ucząc się poszanowania, tolerancji, chęci niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym. Jednocześnie impreza była doskonałą okazją do spotkania się rodziców oraz nauczycieli z innych szkół i wymiany doświadczeń w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi. Realizacja powyższego zadania przyczyniła się do wsparcia osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Bytów w procesie integracji społecznej. Łącznie ww. powyższym wydarzeniu wzięło udział ok. 350 osób.

10. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny

Zadanie w 2023 r. finansowane było ze środków własnych gminy oraz z Funduszu Pracy i wyniosło 511.389,07 zł.

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco:

• z Funduszu Pracy	3.933,00
• ze środków samorządowych	507.456,07
a) świadczenia społeczne:	454.071,29
• 3110 świadczenia społeczne	

Struktura wydatków tego zadania, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przedstawia się następująco:

- 13.731,89 zł – tj. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 71.966,28 zł – tj. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 368.373,12 zł – tj. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Powyższe zestawienie przedstawia pokrycie kosztów pobytu 49 dzieci z gminy Bytów.

b) wydatki na wynagrodzenia i pochodne	43.871,46
• 4110 składki na ubezpieczenie społeczne	960,00
• 4170 wynagrodzenia bezosobowe	38.978,46
• 4170 wynagrodzenia bezosobowe (Fundusz Pracy)	3.933,00
c) wydatki rzeczowe	13.446,32
• 4210 zakup materiałów i wyposażenia	840,00
• 4300 zakup usług pozostałych	9.100,00
• 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	706,32
• 4700 szkolenia pracowników	2.800,00

11. Potrzeby związane z realizacją zadań

1. Zwiększanie poziomu finansowania przez Gminę Bytów zadań w zakresie wsparcia rodziny. Zwiększony poziom finansowania wynika ze zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które powodują znaczny wzrost wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
2. Poszerzanie oferty wsparcia dla rodzin w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej poprzez rozszerzenie poradnictwa specjalistycznego o poradnictwo pedagogiczne oraz inne specjalistyczne, dostosowane do potrzeb pracy z rodziną.
3. Zwiększanie kompetencji kadry specjalistycznej Ośrodka (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, psycholog) oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, superwizjach, kształceniu ustawicznym.